

Nová vlajka a škola I. republiky

Při příležitosti státního svátku a Dne Středočeského kraje nabídne Muzeum Podblanicka návštěvníkům výstavu připomínající vznik a vývoj československé státní vlajky. Součástí výstavy bude i ukázka prvorepublikových školních pomůcek pocházejících z Benešova a okolí.

Dne 28. října 2021 uplyne již 103 let od vzniku samostatné Československé republiky. V souvislosti s tímto významným datem, na které již tradičně připadá i Den Středočeského kraje, bychom vás proto velice rádi pozvali na návštěvu naší pobočky na Malém náměstí. Právě zde totiž proběhne mezi dny 28. října až 31. prosince výstavní připomenutí, které jsme rozdělili na dvě hlavní části. První téma věnujeme státní československé vlajce a jejímu vzniku.

Se vznikem Československé republiky v roce 1918 vyvstala na povrch jedna z důležitých otázek. Šlo zejména o to, jaký znak a jakou vlajku bude nově vzniklý stát používat. Až do roku 1920 se československá státní vlajka skládala ze dvou pruhů – horní bílý a spodní červený. Ovšem tato podoba nebyla zcela ideální. Hrozil zde totiž vážný problém možnosti záměny s vlajkou polskou.

Celou záležitost tak bylo třeba vyřešit co nejdříve. Proto vznikla již dne 31. prosince 1918 z podnětu tehdejšího prezidia ministerské rady tzv. znaková komise, která se měla stanovením nové československé vlajky zabývat. Ke stálým členům tohoto odborného výboru patřil prof. dr. Gustav Friedrich, profesor pomocných věd historických na Karlově univerzitě, dr. Jan B. Novák, ředitel Archivu země České, dr. Ladislav Klicman, ředitel Archivu ministerstva vnitra, dr. Václav Vojtíšek, koncipista městského archivu v Praze, a Jaroslav Kursá, kancelářský oficiál v Archivu ministerstva vnitra. Jednání komise se příležitostně zúčastňovali i někteří ministerští úředníci a umělci jako např. prof. František Kysela, prof. Vratislav H. Brunner a akad. sochař Josef Šejnost.

Do diskuse se ale aktivně zapojovali také další osoby, např. zástupci Uměleckého sboru Památníku odboje jako kpt. František Kupka, kpt. Václav Špála nebo prof. O. Španiel. Ovšem ihned z počátku na povrch vyvstala řada neshod a názorových střetů. Konzervativněji založení účastníci debat trvali na zachování stále platné bílo-červené variantě. Další prosazovali spojit podobu naší vlajky s tradicemi husitskými či legionářskými. Objevovaly se tak návrhy s husitským kalichem, kotvou nebo českým lvem. Do diskuse dokonce zasáhli i zahraniční

krajané ze Spojených států, kteří měli značné (zejména finanční) zásluhy na podpoře českého a slovenského zahraničního odboje. Zde je třeba uvést především jméno vynikajícího grafika Vojtěcha Preissiga, který vytvořil řadu návrhů zcela evidentně inspirovaných vlajkou americkou.

Po zdoluhavých debatách se však ukázalo, že nejlepší návrh státní vlajky připravil již zmíněný Jaroslav Kursá. Ten totiž navrhoval, aby byla přijata bílo-červená varianta s modrým klínem při žerdi. Tato volba se nakonec ukázala jako ideální. Znaková komise prohlásila modrý klín za jednu z nejstarších figur české heraldiky a rovněž jej bylo možné pokládat za zkrácené vyznačení tří pahorků ve slovenském znaku. Kursův návrh byl oficiálně přijat za státní vlajku Československé republiky dne 30. března 1920.

Jak jsme již uvedli v úvodu, druhou část naší výstavy jsme pojali trochu odlišněji. Brali jsme ohled zejména na nedávno zahájený nový školní rok. Na naší muzejní pobočce si tak budete moci prohlédnout vedle vlajek i různé předměty ze školního prostředí, které zaujmou nejen děti, ale i dospělí. Připravili jsme vám k nahlédnutí celou řadu školních potřeb, které pocházejí převážně z období první Československé republiky. Některé však budou i staršího data. Za zmínku stojí také funkční dřevěná koloběžka, která pochází z dvacátých let 20. století. I ta se na plánované výstavě objeví.

Všechny bychom vás tedy velice rádi pozvali mezi dny 28. října až 31. prosince na návštěvu pobočky Muzea Podblanicka na Malém náměstí 74. Samozřejmě nás můžete navštívit také kdykoliv jindy a prohlédnout si i naše stálé expozice. Až do 14. listopadu máme rovněž zpřístupněny dvě krátkodobé výstavy. Konkrétněji jde o výstavu obrazů předního českého krajináře Oty Bubeníčka a archeo-výstavu s názvem „Pod povrchem,“ jejíž základ tvoří archeologické nálezy Muzea Podblanicka za poslední tři roky. Pro další informace a aktuality sledujte naše webové stránky, instagram a facebook.

Mgr. Adam Jasz, historik Muzea Podblanicka

www.muzeumpodblanicka.cz